

IV. 33 Důležitost pěstování sebeovládání.

VASIŠTHA pokračoval: Ó Rámo, každé opravdové úsilí je vždy korunováno úspěchem. Proto se pravého úsilí nevzdávej. Je pochopitelně třeba dobře zvážit hodnotu konečného výsledku, dříve než začneme o cokoli usilovat. Pokud to pozorně prozkoumáš, zjistíš, že právě Sebepoznání, poznání Já, je schopno odstranit kořeny veškerých bolestí i radostí. Proto správné úsilí je třeba zaměřit na poznání Já. Zbav se všech představ o nezávislých objektech, které v tobě vytvořila touha po potěšení. Existuje snad radost, která by nebyla doprovázena bolestí?

Z hlediska absolutního *Brahman* není rozdíl mezi tím, zda praktikujeme sebeovládání či nikoli. Praxe sebeovládání nám však přináší radost i naději. Proto pěstuj sebeovládání a zbav se pocitu ega. Dotazuj se na podstatu Pravdy a vyhledávej společnost moudrých. Moudrým a dobrým člověkem je ten, kdo žije v souladu s poučeními svatých textů a u koho každým dnem slábne nenasytlost, klam a zloba.

Ve společnosti moudrých roste poznání Já a zároveň slábne nebo i zcela mizí mylná představa o skutečnosti vnímaných objektů. Jakmile se takto svět jako objekt vnímání začne vytrácet, zůstane pouze nejvyšší Pravda a *džíva* neboli jedinec je do ní ponořen, neboť nenalézá objekt, k němuž by mělo cenu se upínat. Svět jako objekt nebyl stvořen, neexistuje nyní a nikdy existovat nebude. To, co po všechny časy existuje jako jediná Skutečnost, je jediné nejvyšší Bytí.

Tisícerými způsoby jsem ti vysvětlil podstatu neskutečnosti světa coby objektu vnímání. Neexistuje nic jiného než čirý prostor Vědomí a v něm není dělení, které by dovolilo tvrdit „to je Pravda“ nebo „to není skutečné“. Svět není nic jiného než onen nádherný projev neomezeného Vědomí. Dělení na subjekt a objekt či na podstatu a jev jsou jen nahodilé a nedokazatelné domněnky. Je to, jako kdybychom dělali rozdíl mezi slunečními paprsky a slunečním svitem. Ve skutečnosti existuje pouze nedělitelné a neměnné Vědomí. V souladu se svou přirozeností někdy jakoby zavře oči a tomu říkáme zánik vesmíru, jindy oči otevře a to nazveme stvořením.

VASIŠTHA pokračoval: Není-li tu správné pochopení, jeví se „já“ jako nečistá představa v neomezeném Vědomí. Je-li „já“ správně pochopeno, je nahlédnuto jakožto neomezené Vědomí. Jestliže je viděna jeho pravá podstata, už se dál neprojevuje coby pocit ega, ale jako jediná neomezená Skutečnost. Oddělené „já“ zkrátka neexistuje.

Je-li tato Pravda odhalena člověku čisté mysli, jeho nevědomost se rázem rozptýlí. Jiní se však budou pevně držet svých mylných představ.

Jestliže je rozpoznána falešnost „já“ jako odděleného jedince, jak by mohl člověk věřit představám, které se z toho odvozují, například představám nebe či pekla? Touha po nebi i po osvobození se v srdci člověka objevuje jen do té doby, dokud je „já“ chápáno jako oddělená entita. Dokud přetrvává „já“, jsou v životě člověka samé nesnáze. A představy „já“ se nelze zbavit jinak než Sebepoznáním, poznáním Já. Je-li člověk ovládnut zlým skřetem „jáství“, žádný svatý text ani *mantra* mu nepomohou se jej zbavit.

Pocit jáství se může zastavit v růstu jen neustálým připomínáním si toho, že „já“ je pouhý odraz v neomezeném Vědomí. Projevení světa je jako trik kejklíře. Všechny vztahy mezi subjektem a objektem, mezi „mnou“ a „tamním“ jsou falešné. Jakmile se ustálí opravdové pochopení, bude „jáství“ vymýceno. A jakmile je nahlédnuto, že právě „já“ vede ke vzniku představy „světa“, obojí v míru odejde.

Vyšší forma „jáství“ dá vzniknout pocitu „jsem Jedno s celým vesmírem a neexistuje nic ode mě odděleného“ a to je pochopení probuzené bytosti. Jiným typem „jáství“ je, když jedinec cítí, že „já“ je ve své podstatě nehmotné a jemné, takže se od věcí ve vesmíru odlišuje a je na nich nezávislé. Proti takovému pojetí též nelze nic namítat a i to vede k osvobození. Avšak „jáství“ popsané dříve, které ztotožňuje Já s tělem, je nutno opustit. Neustálým pěstováním vyšší formy „jáství“ se nižší forma vytratí.

Člověk by měl mít nižší formu „jáství“ pod kontrolou a uchylovat se k jeho vyšší formě tím, že v sobě bude neustále vyvolávat pocit „jsem vše“ či „jsem nehmotný, jemný a na ničem nezávislý“. Postupem času je však nutno vzdát se i této vyšší formy „jáství“, a pak ať se člověk zabývá jakoukoli činností, anebo se uchýlí do ústraní, nemusí se obávat pádu zpět.